

VIDÉKFEJLESZTÉSI
MINISZTERIUM

Natura 2000 erdőterületek finanszírozása (2014-2020)

Általános cél

...az uniós természetvédelmi irányelvek maradéktalan végrehajtása
(EU Biológiai Sokféleség Stratégia 2020, 1. Cél) érdekében a fajok és
élőhelyek természetvédelmi helyzetének jelentős javítása

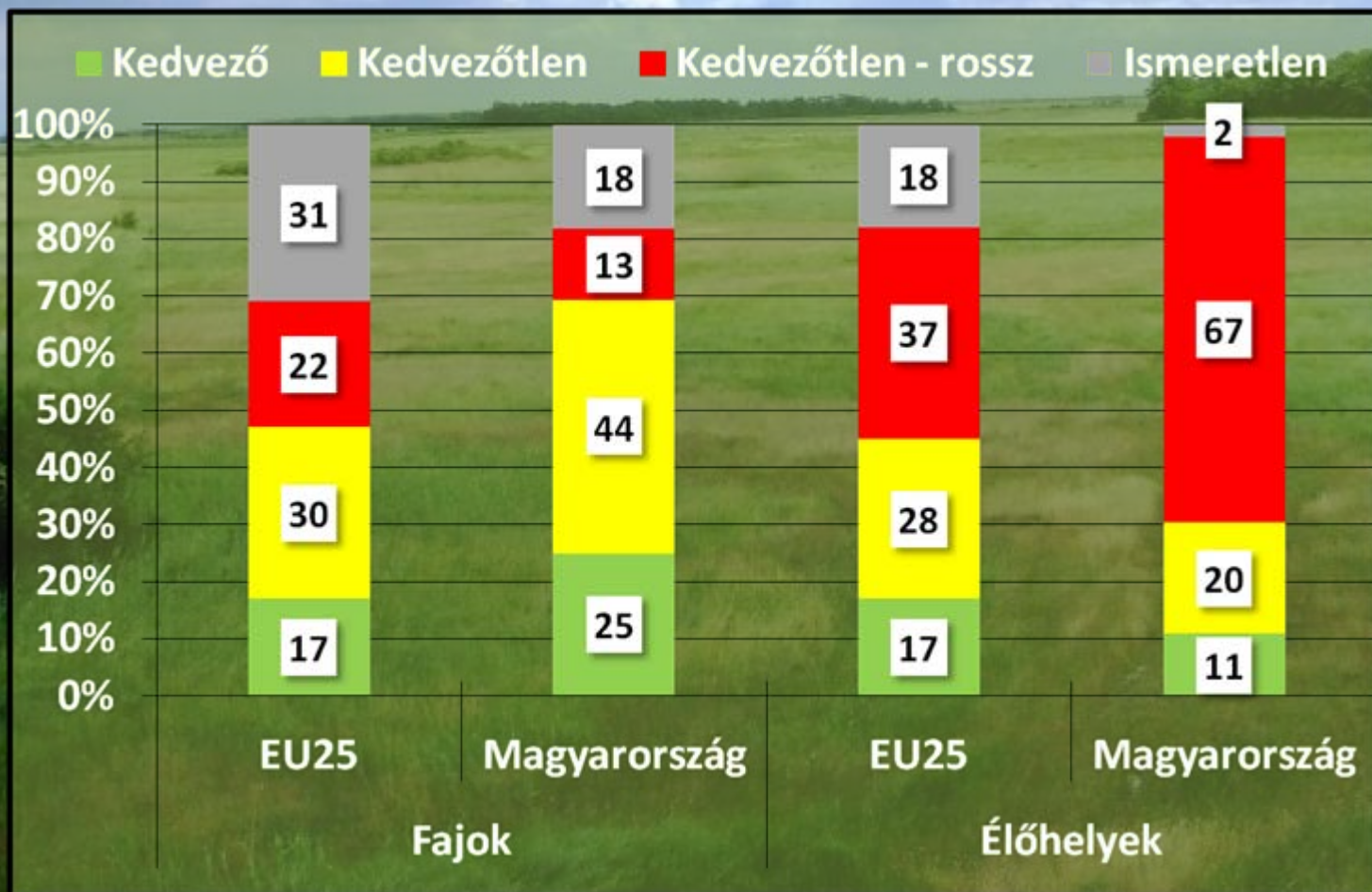
2020-ra *uniós szinten* kedvező (vagy javuló) természetvédelmi
helyzetbe kerül:

- Az **élőhelyek 34%-a** (a jelenlegi helyzet: 17% EU szinten, 11% országosan)
- A **fajok 26%-a** (a jelenlegi helyzet: 17% EU szinten, 25% országosan)
- A **madárfajok 80%-a** (a jelenlegi helyzet: 52%-a EU szinten, az országos adat 2013-ban kerül meghatározásra)

A tervezés kiindulópontja

A Pannon régió közösségi jelentőségű természeti értékeinek természetvédelmi helyzete **2007-ben** (!)

Unió elvárások („Pozíciós Papír”)

- Az **EU 2020-ig teljesítendő biológiai sokféleség stratégiájának** megvalósítása
- A **zöld infrastruktúra fejlesztése**, az ökoszisztéma-szolgáltatások fenntartása és javítása érdekében,
- A **Natura 2000 területek kezelése és helyreállítása** (különös tekintettel a pusztai gyepek élőhelyekre és Pannon erdőkre), figyelembe véve a **leromlott ökoszisztémák 15%-nak helyreállítására** vonatkozó stratégiai célt,
- Az érintett hatóságok **kapacitás-fejlesztése**, a gazdálkodók, befektetők és más célcsoportok szemléletformálása,
- Az **országos Natura 2000 priorizált intézkedési terv összeállítása**, az intézkedési terv és a fejlesztések közötti teljes összhang megteremtése

Országos Natura 2000 Priorizált Intézkedési Terv

- Rögzíti a **2014-2020 időszak** stratégiai természetvédelmi prioritásait és célkitűzéseit,
- Meghatározza a **célkitűzések** elérését szolgáló intézkedéseket
- Azonosítja a **lehetséges forrásokat**

Néhány fontos adalék...

- Az élőhelyvédelmi (43/92/EGK) irányelv 8. cikke alapján készül
- Tárgya: **Natura 2000 területek**, az irányelvek hatálya alá tartozó **minden hazai előfordulású közösségi jelentőségű faj és élőhelytípus**
- „Élő” dokumentum, amelyet **rendszeresen (2 évente) felül kell vizsgálni**
- Támponcot ad az operatív programok kidolgozásához, de **nem helyettesíti a tervezést**
- Az első terv benyújtásának ideje: 2013.04.18.

 Az EU alapok közötti koordináció eszköze, segíti a Natura 2000-hez kapcsolódó fejlesztési szükségletek alapokba történő integrációját

Prioritások és intézkedések azonosítása

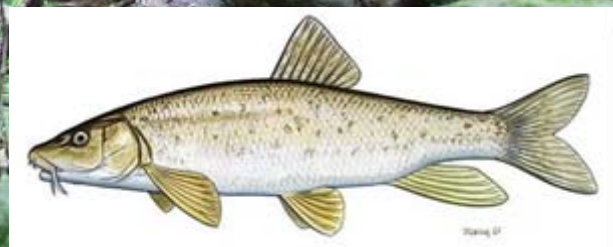

Prioritások és célkitűzések 1.

Nagyobb ökoszisztémák szerint (6 prioritás):

1. **Sérülékeny vízháztartású vizes és ártéri élőhelyek**
2. Természetes, módosított és mesterséges **vízterek** – folyók, tavak, sík- és dombvidéki kisvízfolyások
3. **Alföldi/síkvidéki változó vízháztartású gyepek, erdők és erdő-gyep élőhely-komplexek**
4. **Domb- és hegyvidékek összefüggő erdős területei**
5. **Domb- és hegyvidéki nyílt gyepes és felnyíló erdei élőhelyek, peremhelyzetű (hegylábi) élőhelyek**
6. Elsődlegesen (intenzív) mezőgazdasági, halászati vagy más céllal **hasznosított területek, lakott**

Átfogó cél: az érintett ökoszisztémákra jellemző fajok és élőhely-típusok természetvédelmi helyzetének javítása

Prioritások és célkitűzések 2.

Általános (*nem élőhely-specifikus!*), a természetvédelmi helyzet javítását **közvetetten** szolgáló prioritások (3):

7. Kutatás, monitorozás, ex situ fajmegőrzés
8. Bemutatás, szemléletformálás, intézményfejlesztés
9. Gazdasági-társadalmi előnyök fenntartható hasznosítása

Átfogó cél: a Natura 2000 területek és a közösségi jelentőségű természeti értékek megőrzésének jobb megalapozása

Intézkedések

- 41 elemből álló egységes intézkedés lista
- Kapcsolódások:
 - Fajok és élőhelytípusok (sajátos igények és veszélyeztető tényezők alapján)
 - Finanszírozási lehetőségek (elsősorban EU)
 - Prioritások/célkitűzések

Intézkedés-csoport	Intézkedések száma	Finanszírozási eszközök
1. Természetvédelmi kezelés	13	EMVA , ETHA (ERFA)
2. Élőhely-fejlesztés, élőhely-rekonstrukció	10	ERFA, LIFE
3. Kutatás, monitorozás, ex-situ fajmegőrzés	8	ERFA, EMVA, ETHA, LIFE, Horizon 2020, hazai források
4. Tervezés, szemlélet-formálás, intézmény-fejlesztés	7	ERFA, EMVA, LIFE
5. Gazdasági-társadalmi előnyök fenntartható hasznosítása	3	ERFA, EMVA, ETHA

Intézkedések – természetvédelmi kezelés

- **Kezelési infrastruktúra fejlesztése** (pl. gép- és eszköz-beszerzés)
- **Kezelési előírások bevezetése (erdő/agrár/vízi környezetvédelmi kifizetések)**
- A bevezetett előírások betartásához kapcsolódó élőhely-fejlesztési intézkedések (**nem-termelő beruházások**)
- **Natura 2000 kompenzáció**
- **Agrár-erdészeti rendszerek kialakítása** (pl. fás legelők)
- **Extenzív halastavak fejlesztése** (pl. nem termelő tóegységek, természet-közelí parti öv, vagy költőszigetek kialakítása)
- **Halgazdálkodási hasznosítású természetes vizekhez kapcsolódó fejlesztések** (pl. ívó helyek kialakítása, rehabilitációja)

Lehetséges forrás: EMVA és ETHA, kisebb részben ERFA

Intézkedések – élőhely-fejlesztés

- Idegenhonos **inváziós fajok** visszaszorítása
- **Szukcessziós folyamatok** szabályozása
- Leromlott **élőhelyek rehabilitációja**
- **Zöld folyosók** kialakítása
- **Speciális élőhely-fejlesztési** beavatkozások (pl. denevér-barát barlang-lezárás, odú-kihelyezés)
- **Vadfajok** (nagyvad) kártételének megelőzéséhez szükséges infrastruktúra

- **Vízháztartás és vízminőség** javítása (pl. vízvisszatartás, vízpótlás, szűrőmezők kialakítása)
- **Medermorfológiai és vízfolyás-dinamikai viszonyok** helyreállítása
- **Ökológiai átjárók** építése, légvezetékek kiváltása/átalakítása

Lehetséges forrás: ERFA, KA, LIFE

Natura 2000 és OP-tervezés

Környezeti és Energetikai Hatékonysági Operatív Program (KEHOP),
„Természetvédelmi és élővilágvédelmi fejlesztések” prioritástengely

- Élőhely-fejlesztés, -rekonstrukció, faj-megőrzési beavatkozások
- Kezelési infrastruktúra (gép- és eszközbeszerzés)
- Monitoring infrastruktúra
- Természetvédelmi Őrszolgálat
- Bemutató és szemléletformálás

Vidékfejlesztési Program (VP)

- A megfelelő kezelést támogató intézkedések: erdő-környezetvédelem, „nem-termelő” beruházások, Natura 2000 kompenzáció
- Natura 2000 fenntartási tervek